

הזילין הזא של קו לחינוך
יושע 2-07.9.6
חופשה נעימה!

קו לחינוך

פקסעיתון לנושאי חינוך

מ"ו ועורכת: סיגל בן-ארצי ■ עריכה: מיכל חביב ■ המערכת: זהבית 4 יבנה ■ טל. 03-6354484-03 פקס. 050-6812066
ג'ליון 414 ■ כח' סיון תשס"ז-ה' תמוז תשס"ז ■ 21.6.2007-14.6.2007 ■ 6 עמודים ■ משוגר למנויים בלבד

שנה"ל תשס"ז; משה"ח עמד ברוב היעדים שהציב לעצמו

בתחום טיפוח המצוינות הציג משה"ח יעד להרחיב את אוכלוסיית התלמידים המשתתפים בתוכניות המחוננים שלו מפחות מ-2% מהתלמידים לכ-10%-5%. בפועל צומצם תקציב המשרד לטיפול המצוינות ב-2007 בשני מיליון ש"ח.

טיפוח וקידום עובדי הוראה – יעד נוסף של משה"ח היה לגבש תוכנית להרחבת סמכויות המורה והמנהל ולקידום המקצועי. אחת הדרכים לכך הייתה הקמת "המכון למנהיגות בית ספרית". המכון אמור לשפר את הכשרת המנהל ולהוסיף על לימודי הפדגוגיה גם תחומים כמו ניהול ארגוני, שיווק ועוד. לפני מספר חודשים הכריז משה"ח על הקמת המכון בשיתוף עם גופים חיצוניים – קרן יד הנדיב וקרן IVN. תוכנית ניסוי בהכשרת מנהלים למנהיגות בית ספרית תופעל בשנת הלימודים הבאה באוניברסיטאות תל אביב, בר אילן וחיפה ובמכללת אחוה (ראה ידיעה בעמ' 3). קידום המורים, לפחות בהעלאת שכר ניכרת, יבוא לידי ביטוי בהסכם שיחתם כנראה עם הסתדרות המורים רק בחודש אוגוסט הקרוב. במסגרת ההסכם יזכו המורים לתוספת שכר ממוצעת של כ-26%, אך גם יחויבו בשעות עבודה נוספות. **הפעלת מעטפת הגנה** – בכנס הצהיר המנכ"ל על כוונת משה"ח לאתר תלמידים בסיכון ולהפנותם לטיפול פרטני. 1,400 בתי"ס גם היו אמורים להשתתף השנה בתוכנית למניעת אלימות. על פי נתוני משה"ח השתתפו בפועל בתוכנית כזו רק 600 בתי"ס בתשס"ז – כ-200 בתי"ס יותר מאשר אשתקד.

(המשך בעמ' 2)

משה"ח גם גיבש תוכנית להרחבת לימודי האזרחות לשתי יחידות לימוד בחינוך העל יסודי. התוכנית הופעלה השנה במהדורת ניסוי רק ב-18 בתי"ס. על פי התכנון, תופעל התוכנית בתשס"ח בכל כיתות י', בתוספת של שתי שעות שבועיות, ובתשס"ט גם בכל כיתות י"א, בתוספת שעה שבועית. משה"ח יתקצב את שעות הלימוד הנוספות בכ-90 מיליון ש"ח. כמו כן, פותחה תוכנית לימודים חדשה במתמטיקה לחטיבת הביניים, עודכנה תוכנית הלימודים בפיזיקה, פותחו תוכניות בכימיה, גיאוגרפיה, ערבית לגיל הרך וספרות ערבית לחטיבה העליונה במגזר הלא יהודי, תוכנית לימודים במורשת ערבית ודרוזית, תוכנית ללימודי עברית לתלמידים עולים בכל חטיבות הגיל ועוד. משה"ח גם הודיע על כוונתו להנהיג לימודי חובה לבגרות במדעים ברמת שתי יחידות לימוד בחטיבה העליונה בחמש השנים הקרובות. השנה הונהגה התוכנית ב-150 תיכונים, ובשנה הבאה היא תורחב ל-350 תיכונים.

לפני כחודשיים גם הציגה יו"ר המזכירות הפדגוגית, פרופ' ענת זוהר, את תוכנית "האופק הפדגוגי", שבכוונת משה"ח להנהיג בהדרגה במהלך חמש השנים הקרובות בכל שכבות הגיל. מדובר בתוכנית שתחליף למידה המתמקדת ברובה בשינון של מידע ללמידה המתמקדת בהבנה ובפיתוח החשיבה. לתוכנית החדשה, שעלותה המשוערת כחצי מיליארד ש"ח, יותאמו תוכניות הלימודים בכל מקצועות הלימוד, ויערכו השתלמויות מורים. התוכנית גם תשולב בהדרגה במיצ"ב ובבגרויות החל מתשס"ח.

כנס של מרכז השלטון המקומי סמוך לתחילת שנת הלימודים, הציג מנכ"ל משה"ח, שמואל אבואב, את עשרת היעדים המרכזיים של משה"ח לשנת תשס"ז. לקראת סיום השנה סוקר קו לחינוך את מידת עמידת משה"ח ביעדיו. בסקירה משולבים, בין היתר, נתונים מחוברת פנימית בשם "סיכום שנת פעילות – מאי 2006 – מאי 2007", שהוציא משה"ח לאור לאחרונה. מתברר כי היעדים בוצעו ברובם.

אולם יעד חשוב נוסף – שמירת "השקט התעשייתי" במערכת החינוך – לא הושג השנה; במחצית השנה האחרונה סבלה מערכת החינוך העל יסודית מהשבטות תכופות על ידי ארגון המורים. המשא ומתן עם הארגון וגם החתימה על ההסכם עם הסתדרות המורים נגררו לחופשת הקיץ, מה שמאיים על פתיחת שנה"ל הבאה במועד.

קידום התחום הפדגוגי – מנכ"ל משה"ח הודיע בכנס, כי בראש סולם העדיפויות של המשרד בתשס"ז יעמוד קידום התחום הפדגוגי והמצוינות. על פי התכנון, היה משה"ח אמור לבחון השנה את יעילותן של תוכניות לימודים ותיקות ולפתח תוכניות לימודים חדשות רבות. ואכן בתחום זה עמד משה"ח במרבית יעדיו; לראשונה גובשה תוכנית לימודים מחייבת לשעות המבחן בכל שכבות הגיל במערכת החינוך. שעות המחנך, כידוע, יוחדו עד כה פעמים רבות להשלמת חומר לימוד במקצועות אחרים או לטיפול בעניינים בירוקרטים. מדובר בתוכנית כישורי חיים, שהופעלה השנה ב-200 בתי"ס ותורחב בשנה הבאה ל-900 בתי"ס.

תוצאות הבגרויות; הנתונים החשובים יפורסמו רק בסוף החודש

בחינוך בין אוכלוסיות מבוססות וחלשות ובין המרכז והפרפריה צומצמו אשתקד אם לאו, והאם ההשקעה של המדינה בתחום זה מספקת.

ניתן לצפות במצגת נתוני הבגרות לשנת תשס"ו באתר קו לחינוך;

<http://www.kav-lahinuch.co.il>

החורף, נשאר אחוז הזכאות בדיוק כמו בתשס"ה – 53.5%. עתה נותר לחכות לפרסום תוצאות הבגרות בחלוקה יישובית. במשה"ח מבטיחים, כי התוצאות יפורסמו בסוף חודש יוני. מדובר באיחור של למעלה מחודש בהשוואה לשנים הקודמות. תוצאות הבגרויות בחלוקה היישובית יענו לשאלה אם הפערים

פרסום תוצאות הבגרויות של שנת תשס"ו לא זכה השבוע לכותרות ראשיות בעיתונות. הסיבה; תוצאות הבגרויות מצביעות על דריכה במקום של מערכת החינוך ואף על נסיגה קלה. מהנתונים עולה, כי למרות מאמצי משה"ח, שבאו לידי ביטוי בהשקעה של עשרות מיליוני שקלים בתגבורים במועד

שנה"ל תשס"ז; משה"ח עמד ברוב היעדים שהציב לעצמו

(המשך מעמ' 1)

שיפור הסביבה הלימודית – היעד המרכזי בתחום זה היה הרחבת הפיצול בכיתות א' וב' במקצועות היסוד לכל אזור הצפון, חיפה ועוטף עזה. לאחר התמודדות עם מספר קשיים, כמו מחסור בכיתות לפיצול במגזר הערבי הצפון, פוצלו הכיתות או שהתלמידים נשארו ללמוד בכיתה אחת עם שני מורים. בסך הכול פוצלו השנה 1,025 כיתות א', לעומת 174 כיתות, שפוצלו בתשס"ו במסגרת תוכנית הניסוי של דו"ח דברת, ו-988 כיתות ב' – לעומת 162 כיתות בתשס"ו. הבעיה העיקרית בתחום זה היא שהתקציב לפיצול, כמו גם לפעולות אחרות לשיקום מערכת החינוך בצפון ועוטף עזה, נשען על תרומות של קרנות וארגונים יהודיים מחו"ל ומיועד לשנתיים בלבד. עדיין לא ידוע אם יימצא תקציב להמשך הפיצול גם אחר כך. עם זאת, ייתכן שהחוק שמועבר עתה בכנסת, של ח"כ רונית תירוש, מנכ"לית משה"ח לשעבר, לפיצול כיתות א'-ב' במקצועות היסוד, יהווה המשך למהלך זה של משה"ח. יעד נוסף של משה"ח בתחום שיפור הסביבה הלימודית היה תקצוב שיפוצים בבתי"ס. בנושא זה חל השנה שיפור ניכר לעומת השנים הקודמות; בתשס"ז שיפץ משה"ח כ-800 מוסדות חינוך לעומת 105 בלבד בתשס"ו. יעד נוסף היה יצירת סביבות למידה מתקדמות בבתי"ס. בתחום זה אכן חל שיפור בתשס"ז; הוקצו 6 מיליון ש"ח למעבדות מחשבים בגני ילדים, לעומת אפס תקציב למטרה זו אשתקד. כמו כן הוקצו 16 מיליון ש"ח לרכישת ושדרוג מעבדות מדעים לעומת מיליון ש"ח בלבד בתשס"ו. 13 מיליון ש"ח הוקצו לרכישת למעבדות טכנולוגיות, לעומת 3.5 מיליון ש"ח בתשס"ו, ו-8.5 מיליון ש"ח הוקצו לספריות בבתי"ס, לעומת 3.5 מיליון ש"ח בתשס"ו. **פיתוח ביה"ס כמוקד קהילתי** – יעד נוסף שהציב משה"ח לשנת תשס"ז היה הפיכת

בתי"ס בשעות אחר הצהריים למוקד לפעילות קהילתית. בסעיף זה אין דיווח של משה"ח על פיתוח או יישום של יוזמה כלשהי. זאת ועוד, דווקא סגן החשב הכללי במשרד האוצר, איציק כהן, הציג לאחרונה בכנס מו"ח (מחשבים בחינוך) תוכנית שאפתנית להפיכת ביה"ס למוקד קהילתי. מדובר בפרויקט לצמצום הפער הדיגיטאלי באוכלוסייה, שמגבשת בימים אלה "הוועדה הלאומית לטכנולוגיית חברת המידע", שבראשה הוא עומד. עלות יישומה המשוער של התוכנית הוא כ-300 מיליון ש"ח. במסגרת התוכנית ייפתחו מעבדות המחשבים של בתי"ס לציבור רחב שאינו בקיא עדיין בשימושי מחשב. האזרחים יוכשרו בבתי"ס בקורסים במחשוב ובתמורה יזכו בתי"ס בשדרוג מעבדות המחשבים.

שוויון הזדמנויות – יעד נוסף של משה"ח היה לקדם שלוש אוכלוסיות של תלמידים; יוצאי אתיופיה, יוצאי חבר העמים ותלמידים מתקשים אחרים. ואכן בחודש פברואר השנה, הציג משה"ח תוכנית תלת שנתית חדשה לסיוע לקליטת עולים ותיקים וחדשים. התוכנית כוללת תוכנית לימודים ידידותית לרכישת השפה העברית, הקלות רחבות היקף בבגרויות לתלמידים שעלו לאחר גיל 15, תגבור לימודי בקבוצות קטנות לקראת הבגרויות, תוכניות לשילוב חברתי ועוד. גם תוכנית זו נתמכת על ידי קרנות וארגונים יהודים מחו"ל. הצלחת התוכנית תיבחן רק בשנים הבאות, בירידת שיעור הנשירה של העולים, שהוא כיום כפול משיעור הנשירה הממוצע, ובתוצאות הבגרויות. **טיפול ממוקד בנוער בסיכון** – יעד נוסף שהציב השנה משה"ח היה טיפול פרטני בכ-6,000 בני נוער בסיכון מאזור חיפה והצפון, במטרה למנוע נשירה גלויה וסמויה מבתי"ס. בפועל אכן הושקעו השנה תקציבים רבים בחיפה

ובצפון, אך אין עדיין דיווח האם נעשה בהם השימוש המיועד. בינתיים עולה מחוברת נתוני הבגרויות, שפרסם משה"ח השבוע, כי מתוך שכבת הגיל של בני 18, 92.8% למדו בתשס"ו בכיתות י"ב – מדובר ברידה של 1.8% לעומת שיעור הלומדים ב-י"ב בשנת תשס"ה, שעמד על 94.6%.

קידום הישגים – יעד נוסף שהציג מנכ"ל משה"ח היה השלמת הזכאות לבגרות של כ-6,000 בוגרי י"ב שנכשלו במועדי הקיץ בבגרות במקצוע אחד. משה"ח אכן תקצב השנה בכ-60 מיליון ש"ח עשרות מרכזי "הזדמנות שנייה", שבהם הוענק לבוגרים בחינם תגבור לימודי לקראת מועד החורף. 2,728 מהבוגרים, כ-2.8% מבני המחזור, ניצלו הזדמנות זו והשלימו זכאות לתעודת בגרות. **טיפוח תרבות ארגונית והתייעלות** – מנכ"ל משה"ח הבטיח בתחילת השנה לנקוט בפעולות התייעלות בתוך מינהל משה"ח, שבו כ-2,000 עובדים. בחוברת משה"ח לא דווח על פעולת התייעלות כלשהי שבוצעה במטה משה"ח, במחוזות או בפינות.

משה"ח גם נכשל בתוכניתו לבחון השנה את המשך קיומן של כל מיני תוכניות העשרה הממומנות באופן בלעדי או חלקי על ידי גופים חיצוניים. הבחינה הזו לא בוצעה בשל מחסור בתקציב למיפוי התוכניות ולפיקוח עליהן. לעומת זאת, קיבל משה"ח החלטה לסגור בשנה הבאה את תוכנית אמ"ץ, שלה הוא שותף עם השלטון המקומי. מדובר בתוכנית ותיקה, הנחשבת למצליחה מאוד. במסגרת התוכנית לומדים תלמידים בסיכון בכיתות קטנות חוזכים לליווי לימודי אישי עד לקבלת תעודת בגרות מלאה. הנימוק של משה"ח לסגירת התוכנית היה אי יכולתן של הרשויות המקומיות לתקצב את חלקן בה. יש לציין, כי מרכז השלטון המקומי מכחיש מכל וכל טענה זו.

נקודות ציון בשנת הלימודים תשס"ז

מרס – הממשלה מאשרת תוכנית חומש בהיקף 4.6 מיליארד ש"ח לבניית 8,000 כיתות לימוד עד 2011.

אפריל – ארגון המורים משבית את מערכת החינוך העל יסודית. בית הדין לעבודה מוציא צווי מניעה האוסרים את השבתת שיעורי ההכנה לבגרויות, בחינות המתכונת והבגרויות.

מאי – הסתדרות המורים, האוצר ומשה"ח מכריזים על מתווה חדש לרפורמה בחינוך. דו"ח מבקר המדינה יוצא כנגד המיקודים בטענה כי הם מעלים באופן מלאכותי את הזכאות לבגרות.

יוני – מתפרסמות תוצאות הבגרות לשנת תשס"ו. שיעור הזכאות – 53.5% זהה לשיעור הזכאות בתשס"ה.

בחיבות הביניים נושרים כבר בתום שנת ההוראה הראשונה. בתא השירותים בבי"ס נופי גולן בקצרין נרצחת באכזריות התלמידה תאיר רדה.

ינואר – בדיקה שערך משה"ח בקרב 75 אלף תלמידי כיתות ז' מגלה שרבע מהם מתקשים בקריאה והבנת הנקרא.

פברואר – הוועדה לביקורת המדינה בכנסת מגלה שכ-50% מהתלמידים הזכאים להזנה אינם מקבלים אותה. הרשות הארצית למדידה והערכה מפרסמת דו"ח חיובי למדי על יישום השנה הראשונה של הניסוי ברפורמת דברת, מה שלא מונע את משה"ח להכריז על ביטולו בתשס"ח.

ספטמבר – שנת הלימודים נפתחת באיחור של יומיים ובצילה של המלחמה בצפון. עשרות מוסדות חינוך בשדרות ועוטף עזה לא נפתחים במועד בשל מחסור במיגון.

אוקטובר – משה"ח מפרסם תוכנית דו-שנתית לשיקום מערכת החינוך בצפון. מחצית מהמימון לתוכנית, כ-340 מיליון ש"ח, מגויס מקרנות ונדבנים בחו"ל.

נובמבר – מיגון מוסדות החינוך בשדרות עדיין לא הושלם. סקר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מגלה, כי 53% מהמנהלים הם מעל לגיל 50.

דצמבר – דו"ח של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מגלה, כי כ-32% מהמורים

נפתחה ההרשמה לתוכנית "לימודי מנהיגות בית ספרית"

בשבוע שעבר נפתחה ההרשמה לתוכנית לימודים חדשה לתואר שני בניהול שתיקרא "לימודי מנהיגות בית-ספרית". התוכנית תיפתח בתשס"ח במתכונת ניסויית בבתי"ס לחינוך של אוניברסיטאות תל אביב ובר אילן, בביה"ס למינהל עסקים באוניברסיטת חיפה ובמכללה האקדמית לחינוך אחוה. התוכנית תחליף במשך השנים הקרובות בהדרגה את התוכניות האחרות להכשרת מנהלי בתי"ס הפועלות כיום. יכולים להירשם לתוכנית מורים קבועים בעלי תואר ראשון וותק של ארבע שנים לפחות בהוראה. עובדי הוראה שלא התקבלו בעבר לתוכנית להכשרת מנהלים אחרת לא יוכלו להציג השנה את מועמדותם. המועמדים לתוכנית יצטרכו לעבור תהליך מיון מקצועי, שייערך על ידי היחידה להכשרת מנהלים במשה"ח. בנוסף יצטרכו המועמדים לעמוד בתהליך מיון במוסדות להשכלה גבוהה, שיבדוק את התאמתם האקדמית לדרישות התוכנית. פרטים נוספים על התוכנית ניתן למצוא באתר הכשרה ופיתוח מנהלים של משה"ח בכתובת: <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/OvdeyHuraa/TochnitHachsharaLeMenehalim>

חברה מעודדת העתקות במבחנים באמצעות הסלולאריים; משה"ח חסר אונים

לפני מספר שבועות פורסמה בקו לחינוך ידיעה ובה דיווח שהתקבל מחברת 1212, המפעילה מנוע חיפוש באינטרנט ומשגרת את המידע לטלפונים הניידים. אז נמסר, כי בעת מבחני הבגרות בהיסטוריה, הוצף מנוע החיפוש של 1212 בדרישות מידע על מונחים שהופיעו בבחינה. לאור "ההצלחה", החליטה החברה לפרסם בעיתונים הפופולאריים בקרב בני נוער, כמו השבועון "רייטינג", מודעות ענק ולשונן; "המורים בלחץ! אי אפשר לעצור את העתקות במבחנים! עידן חדש מגיע לבתי"ס. מהיום אין צורך לחשוש ממבחני פתע, אין צורך ללמוד בעל פה שעות או לשנן סיכומים משעממים בהיסטוריה". המודעה מנחה את התלמידים כיצד להעתיק במבחנים באמצעות שליחת מסרונים (הודעות אס.אם.אס) למנוע החיפוש.

קו לחינוך פנה בשאלה למשה"ח, כיצד הוא מתכוון לפעול כנגד התופעה. מהמשרד נמסר בתגובה, כי הוא מודע לבעיית העתקות באמצעות הסלולאריים, ולכן הינחה את הבוחנים בבגרות להורות לתלמידים להניח את הטלפונים הניידים בתיקים במקום מרוחק מאזור הישיבה בבחינה. עוד נמסר, כי השנה קיים מעקב נוקשה במיוחד אחר התלמידים היוצאים בזמן בחינת הבגרות מהכיתה. במשה"ח גם מדגישים, כי לשאלות החשיבה במבחנים אין אפשרות לקבל תשובות דרך הודעת אס.אם.אס. לגבי פעולה כנגד פרסומי החברה, למשה"ח אין כלים למנוע אותם, מאחר והמודעות מעודדות את התלמידים לבצע מעשה שאינו מוגדר כעבירה פלילית, אלא כמעשה לא מוסרי ולא אתי. בחברת 1212 מודים, כי המודעות פורסמו ממניעים מסחריים, אך טוענים כי מניע חשוב לא פחות היה לאתגר ואף לזעזע את מערכת החינוך. "אנחנו חיים בעידן של חיפוש מידע חופשי", אומרת דוברת החברה, סוני דאור, "לא ייתכן שמערכת החינוך תמשיך לעבוד בשיטה של שינון חומר לימוד והקאתו' בבחינה". לדבריה, הבדיקות הקפדניות לכאורה שעליהן מדווח משה"ח אינן יעילות, כיוון שאסור לערוך חיפוש על גוף התלמיד וניתן להסתיר מכשיר סלולארי דק גם בג'נס הצמוד ביותר. לדבריה, בקבוצות מיקוד של תלמידים שערכה החברה, הודיעו מרביתם כי בכוונתם להשתמש בשירות מנוע המידע במבחנים.

יום העיון השנתי החמישי

טיפול בליקויי למידה והפרעות קשב

וריוז בגישות הוליסטיות

יתקיים ביום ראשון, ט"ו תמוז תשס"ז (1.7.07)

מרכז לימודי ישראל יפה, גני-יהושע,

שדרות רוקח 80, תל-אביב

לוח זמנים

דברי פתיחה	10:00 - 10:15
מושב ראשון: הורים וילדים - מעורבות בהתמודדות עם ליקויי למידה	
חשיבות מעורבות והתמודדות הורים לילדים עם הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות: ד"ר מלה מאיר (Ed.D.), מטפלת משפחתית, מדריכה ויועצת להורים, מרכזת המגמה לפסיכותרפיה הוליסטית במכללת רידמן לרפואה משלימה.	10:15 - 11:00
יוגה להורים וילדים - כולל התנסות חווייתית והדגמה: רונית אייזנברג, מורה בכירה ליוגה, מומחית בהוראת היוגה לילדים, תוך התמקדות בהיפראקטיביות ובהפרעות קשב וריכוז.	11:00 - 11:45
הפסקת שתייה	11:45 - 12:15
מושב שני: חשיבות ויעילות אינטגרציה של גישות הוליסטיות בטיפול בליקויי למידה	
שילוב הטיפול ההוליסטי בילדים עם ליקויי למידה במסגרת בית הספר: גב' שרה ישראלי, מנהלת בית ספר שזר.	12:15 - 13:00
שש רמות בריפוי קשוי למידה: מירה שטרקמן כהן (N.D.), נטורופתית ותזונאית קלינית טבעית, מגשרת הוליסטית, מטפלת ברפואה טבעית ומדריכה בהתפתחות אישית, מנחת סדנאות, מרצה במכללת רידמן לרפואה משלימה.	13:00 - 13:45
ארוחת צהריים	13:45 - 14:45
מושב שלישי: טיפול בהפרעות קשב וריכוז בגישה הוליסטית - הלכה ומעשה	
ציורי המנדלה ככלי לשיפור הריכוז ולטיפול כישורים חברתיים-התנהגותיים - תיאוריה ותיאורי מקרים: נירה שירן מזרחי (M.Ed.), מטפלת באמצעות האומנויות, מנחת קבוצות הורים וילדים, ומורה במכללת רידמן לרפואה משלימה.	14:45 - 15:45
דברי סיכום	15:45 - 16:00

מחיר השתתפות 140 ₪ (כולל ארוחת צהריים)

פרטים נוספים בטלפון: 03-6043903
www.reidman.co.il

■ מחוז מרכז השיק תערוכה וירטואלית – 77 בתי"ס ממחוז מרכז משתתפים ב"תערוכה הווירטואלית 2007", שהושקה בשבוע שעבר בכנס המחוזי "חדשנות בתקשוב". בתי"ס מציגים בתערוכה יוזמות מתוקשבות שפיתחו ופרויקטים מתוקשבים המשותפים להם ולבתי"ס עמיתים. התערוכה הווירטואלית נבנתה במיוחד באמצעות כלי המבוסס על קוד פתוח חינוכי ברשת. באתר התערוכה ניתן למצוא גם את תקצירי ההרצאות של הכנס. כתובת התערוכה: <http://www.tikshuv.org.il>

■ בכרמיאל; יום מקוון על תולדות העיר – בתי"ס היסודיים בכרמיאל השתתפו בשבוע שעבר ביום מקוון בנושא "כרמיאל עירי – ראשונים בכרמיאל". לקראת היום המקוון, הוכנו בבתי"ס סביבות למידה מתוקשבות בנושאים הקשורים לראשית ההתיישבות בכרמיאל. בין הנושאים; "ראשונים

אקטוב בלגא איווא

■ בשדרות; רשת אמ"ת מגייסת מימון לפרויקט לימודים מתוקשב – רשת החינוך הממלכתית-דתי אמ"ת מנהלת מזה כשנתיים את מוסדות החינוך העל יסודיים בשדרות. מדובר בשני בתי"ס; ממלכתית, שבו לומדים 550 תלמידים, וממלכתית-דתי, שבו לומדים כ-600 תלמידים. בימים אלה פותחת הרשת במבצע התארגנות וגיוס תרומות לפרויקט מתוקשב, שיעניק פתרון לימודי ותמיכה לתלמידי החטיבות העליונות בעיר. מהרשת נמסר, כי מרבית התלמידים אינם מגיעים לבתי"ס ונמצאים מחוץ לעיר. מטרת הפרויקט היא למנוע פיגור בלימודים, מתוך ההנחה ששיגור טילי הקאסם אל העיר ימשך גם בשנת הלימודים הבאה.

בתרבות", "מייסדי העיר", "ראשונים בחינוך", "שכונות ראשונות" ועוד. כל ב"ס הכין חידות באחד הנושאים שבחר. ביום המקוון פתרו התלמידים בביה"ס את החידות שהוכנו על ידי בתי"ס האחרים. ביום המקוון השתתפו גם; ראש עיריית כרמיאל, עדי אלדר, וראש מינהל החינוך, מנחם שיכל.

■ באשקלון; יריד תקשוב עירוני

– בראשית שנת הלימודים הנוכחית הוכר פסג"ה "בית על" באשקלון כמרכז ניסויי להטמעת התקשוב במערכת החינוך העירונית. אחת מנקודות השיא של הניסוי היה יריד תקשוב עירוני, שהתקיים בסוף החודש שעבר באשכול הפיס בעיר. מטרת היריד הייתה לשתף עמיתים בידע שנצבר בכ-20 מוסדות חינוך בעיר, שערכו השנה פרויקטים מתוקשבים. ביריד השתתפו גני ילדים, בתי"ס יסודיים ועל יסודיים ומוסדות חינוך, כמו מתי"א, ביה"ס שבבית החולים ברזילי ועוד.

כמו כן התקיימה ביריד הרצאה בנושא "חדשנות טכנולוגית". את יריד חתמה הופעת תיאטרון אימפרוביזציה, שתיארה בהומור את מצב התקשוב. ביריד השתתפו כ-150 אנשי חינוך ובהם נציגי הרשות המקומית, מפקחים, מנהלים, מורים, גננות ותלמידים. לאחר האירוע עבר היריד ל-"עולם הווירטואלי" והוא מוצג בפורטל העיר המתוקשבת. כתובת האתר; www.ask-eduport.org.il

■ בטבריה; מחשב לכל ילד

ל-130 תלמידים – פרויקט "מחשב לכל ילד" העניק בסוף החודש שעבר 130 מחשבים לתלמידים מטבריה. המחשבים הוענקו לתלמידים בטקס שהתקיים באשכול הפיס בעיר. לכל אחד מהתלמידים גם הוענק חיבור לאינטרנט, סל תוכנות, והדרכה ותחזוקה בחינם בעת הצורך. חלוקת המחשבים בטבריה התאפשרה הודות לתרומה של קרן אדמונד ג'יי ספרא.

שעבר יום היערכות מקוון לשעת חירום, בהשתתפות המפקחת עירית מלמד. במהלך השבוע שקדם לאירוע, נחשפו תלמידי ביה"ס למערכת המסנג'ר (מסרים) של פורטל "צפונט", ולמדו להפעיל אותה ביחד עם מחנכי הכיתה.

ביום המקוון שהו התלמידים בביתם וביצעו פעולות מקוונות בהנחיית המורים, שהתכנסו בחדר המחשבים של ביה"ס. במהלך הפעילות התבקשו התלמידים לעקוב אחר לוח מודעות, ולבצע משימות לימודיות תוך שימוש במערכת המסנג'ר של צפונט. אתר צפונט מדווח, כי היום המקוון נחל

אמי"ת תקים מערך לימודים בזמן אמת, שיתבצע באמצעות אתר האינטרנט של הרשת. ברשת גם מקווים, כי הקשר עם הצוות החינוכי בזמן אמת, יגביר את תחושת הערך העצמי של התלמידים ואת תחושת הביטחון שלהם. הפרויקט יותאם בזמן הקרוב לצרכי התלמידים בתקופת החירום. כשייגמר מצב החירום, מתכוונת הרשת להטמיע את הפרויקט בתהליך לימודים חדשני המשלב תקשוב. במסגרת הפרויקט גם יוענקו מחשבים וחיבור תקשורת לתלמידים תושבי העיר שאין להם את הציוד הנדרש.

■ בצפת; היערכות לעת חירום ביום לימודים מקוון

– בביה"ס היסודי רמת ארזים בצפת התקיים בשבוע

אמריקא אקטוב

■ באתר שפ"י; מדור בנושא העישון וזקיו

שפ"י העלה לאתר האינטרנט שלו מדור מיוחד בנושא עישון, לקראת היום הבינלאומי ללא עישון, שחל בסוף החודש שעבר. במדור ניתן למצוא פרטים על עמדת משה"ח ופעולותיו נגד עישון, את עמדת מועצת התלמידים הארצית בנושא, נתונים ממחקרים, מידע מפסיכולוג, שאלונים ומשחקים.

כמו כן ניתן למצוא במדור תיאור מפורט וסיכומים של פעילויות שנעשו בבתי"ס שונים בנושא מניעת העישון. בין היוזמות; פרויקט קהילתי שנוערך בשכבת ח' בבי"ס קשת בירושלים, ופרויקט הנחיית עמיתים למניעת עישון ושתייית אלכוהול שנוערך בבי"ס שאול אביגור ברמת גן. במדור גם מצגת המסכמת מחקר שהשווה את הסיבות לעישון ושיעור העישון בין תלמידים מהמגזר היהודי לתלמידים מהמגזר הערבי במחוז חיפה. המחקר נערך על ידי ד"ר אפרת נטר, ממכללת רופין, וליאורה ולינסקי, ממכבי שירותי בריאות. כמו כן ניתן למצוא במדור עבודות של תלמידים על העישון וזקיו, קישורים לאתרים נבחרים בנושא ועוד.

כתובת האתר;

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Shefi/Sa mimTabakAlcohol/tabak/Tabak.htm>

■ אתר של מטח בנושא זכויות האדם

– החודש הועלה לרשת האינטרנט האתר "זכותי לדעת" של מטח, העוסק בזכויות האדם. האתר הוא דו-לשוני (בעברית ובערבית) ומיועד לתלמידים בביה"ס היסודי ולמוריהם. ההיכרות עם נושא זכויות האדם נעשית באתר באמצעות סיפורים מעולמם של התלמידים בביה"ס, בחברת הילדים ובמשפחה ומהקשר הרחב יותר של המדינה והעולם. באתר גם מדור המוקדש לדמויות מופת – גיבורי זכויות אדם ששינו את פני האנושות, כמו נלסון מנדלה בדרום אפריקה, מרטין לותר קינג בארצות הברית, ושירין עבאדין באיראן. במדור אחר מתקיים מפגש אישי עם פעילים בארגוני זכויות אדם הפועלים בארץ ובעולם. באתר כעת שני מדורים. מדורים נוספים יועלו בחודשים הקרובים. כתובת האתר; <http://rights.cet.ac.il>

■ מחוז צפון יתגייס לשמירה על בני הנוער בחופי הכנרת -

במהלך הקיץ פוקדים את חופי הכנרת אלפי בני נוער, שחלקם נחשפים למעשי אלימות ולשימוש בסמים ואלכוהול. הרשות למלחמה בסמים ועמותת על"ם יפעילו בחופשת הקיץ תוכנית בשם "הפוך על החוף" בחופי הכנרת, במטרה למנוע את התופעות האלו. פורום תמ"ר-אס"א, הפועל במחוז צפון של משה"ח, החליט להירתם לתוכנית. הפורום כולל נציגים ממנהל חברה ונוער, הפיקוח הכולל, שפ"י, אגף שח"ר, הרשות למלחמה בסמים ובאלכוהול, משטרת ישראל, מציל"ה ומשרדי הקליטה והרווחה.

מנהלת המחוז, ד"ר אורנה שמחון, גם שיגרה בשבוע שעבר איגרת למפקחים, למנהלים ולמורים במחוז, ובה היא קוראת להם לתרום מזמנם בחופשת הקיץ ולהצטרף למבצע. במכתבה מציינת שמחון, כי החליטה לתרום יממה מזמנה החופשי למבצע ההתנדבות. במהלך המבצע יסיירו המתנדבים בחופי הכנרת, במיוחד במקומות בילוי ובפסטיבלים, ישוחחו עם בני הנוער, יאתרו מצבי סיכון וידווחו עליהם לרשויות הרלבנטיות. מבצע דומה התקיים בקיץ שעבר בחופי אילת.

■ במחוז חיפה; תחרות איות באנגלית -

במחוז חיפה נערכה בשבוע שעבר תחרות איות באנגלית לכיתות ו' בשם Spelling Bee. התחרות נערכת במחוז זו השנה השנייה.

מטרות התחרות היא להעשיר את אוצר המילים באנגלית של התלמידים בדרך מעניינת ומאתגרת

כצאי לצד

■ דניאל הפקות - מגוון רב של

תוכניות חינוכיות -

חברת דניאל הפקות מציעה לבתי"ס, בכל הגילאים, מגוון רחב של תוכניות העשרה לימודיות-חברתיות, בתחומים כמו אומנות, שחמט, דרמה ותיאטרון, שעת סיפור, יצירה, תיאטרון בובות ועוד. כך, למשל, התוכנית בתיאטרון מאפשרת להיחשף לשפת התיאטרון, להעלות בכיתה טכניקות למידה האופייניות לעולם התיאטרון, כמו תרגול אופני ריכוז, דרכי למידה, והתמודדות עם נושאים אישיים וחברתיים שונים. לגילאים צעירים יותר מציעה דניאל הפקות תוכניות כמו תיאטרון בובות, שעת יצירה ושעת סיפור. באמצעות תוכנית תיאטרון הבובות, למשל, הילד יוצר בובה ומפעיל אותה. היצירה מאפשרת פיתוח מיומנויות כמו ציור, גזירה והדבקה, ואילו הפעלת הבובה מאפשרת לילד "להסתתר" מאחורי דמותה ולהתבטא בחופשיות. תוכנית שעת סיפור מקרבת את הילד לעולם הסיפורים, מעודדת דמיון וכושר

ולפתח אצלם גישה חיובית לאיות וכתובה וכן יכולת האזנה.

התחרות התקיימה בשלושה שלבים; בית ספרי, אזורי וגמר מחוזי. בתחרות השתתפו השנה 42 בתי"ס יסודיים. מהמחוז נמסר, כי לאחר השלב הראשון נבחרו שלושת התלמידים המצטיינים בכל בתי"ס והם ייצגו אותו בשלב האזורי שהתקיים במספר מוקדים - בחיפה, הקרית וחדרה.

לשלב הגמר העפילו שלושת התלמידים

אינוך 13 - קיוץ

■ ביקור משותף בכנסת לתלמידים מיבנה ומרהט -

תלמידי בתי"ס פרדס צפוני ביבנה ובי"ס שיח חמיס' ברהט משתתפים השנה בפרויקט לימודי ארץ ישראל, שמטרתו לימוד על אוכלוסיות שונות במדינה והידוק הקשר ביניהן. לאחרונה ביקרו ביחד מועצות התלמידים משני בתי"ס בכנסת. במהלך הביקור האזינו התלמידים להדרכה בערבית ובעברית, שכללה סקירה היסטורית על בית הנבחרים, פרטים על צורת המליאה והמבנה של הכנסת, דרך חקיקת חוקים וסידורי ההצבעה. בתום המפגש ביקשו התלמידים, המורים וההורים המלווים להמשיך את הקשר בין שני בתי"ס גם בשנת הלימודים הבאה ולחזקו בפעילויות נוספות.

■ משקמים ביחד את נחל צלמון -

בפארק אוסטורליה שבמועצה האזורית משגב בגליל, התקיים בסוף החודש שעבר אירוע לסיכום השנה השלישית לפרויקט החינוכי-סביבתי של שיקום נחל צלמון. בפרויקט פעלו תלמידי כיתות ח' מבתי"ס;

המצטיינים מכל מוקד ובסך הכול 19 תלמידים מ-16 בתי"ס.

במקום הראשון בתחרות הגמר זכה עומר חזן, תלמיד בי"ס דוד ילין בחיפה. במקום השני זכה עידו שוורץ מבי"ס בן גוריון בקריית מוצקין ובמקום השלישי - ימית גלנטה מבי"ס נעורים בקריית ביאליק.

את התחרות יזמה והפיקה המפקחת על הוראת האנגלית במחוז, מרים מלמד, בסיוע צוות מדריכות האנגלית המחוזי.

אורט ואדי סלאמה הבדואי, משגב היהודי, וגליל הדו-לאומי, ערבי-יהודי.

במסגרת הפרויקט השתתפו התלמידים בשמונה מפגשים. התלמידים למדו במפגשים, בין היתר, על הצומח והחי בנחל וסביבתו, סיעו בחשיפת חלק מאמת המים העתיקה בהדרכת פקח של רשות הטבע והגנים, שתלו במורד הנחל בצלי חצבים שנעקרו ממנו בעבר, התארחו בבי"ס אורט סלאמה ובאוהל בדואי מקומי, ונפגשו עם נציגי הגופים הפועלים בנחל; רשות הטבע והגנים, המועצה האזורית משגב ונציגי התושבים הבדואים. יש לציין, כי פרויקט שיקום הנחל כלל תהליך של "גיטור סביבתי", שנוהל על ידי עמותת "מקום", שגם אליו נחשפו התלמידים. תהליך הגיטור נערך בין רשות הטבע והגנים, המועצה האזורית משגב ותושבים בדואים הגרים באזור הנחל, ומטרתו הייתה ניסוח הבנות שיבטיחו את שימור הנחל בעתיד. באירוע הסיום של הפרויקט סיפרו נציגי התלמידים מכל אחד מבתי"ס על התרומה שתרמה להם ההיכרות עם הנחל ומורשת תושביו ועל חשיבות תהליך הגיטור הסביבתי.

וייצוגית. לפרטים; טלפון/פקס 03-6498434, נייד 052-3351729 ובאתר קו לחינוך באינטרנט בכתובת; <http://www.kav-lahinuch.co.il> במדור דפי חינוך בסיווג עיצוב סביבה לימודית.

■ ג'וליק הפקות -

ג'וליק הפקות - ג'וליק הפקות מתמחה בשיווק הצגות ילדים ונוער. בנוסף, מתמחה החברה בהפקת ימים מיוחדים לבתי"ס: יום ירוק, יום תיאטרון, יום מוזיקה, יום מדעים, ימי אומנויות, יום פתוח להורים, וכן ימים מיוחדים - גם לצוות המורים. ההצגות מומלצות ומאפשרות על ידי קרן קרב, אומנות לעם וסל תרבות ארצי. לפרטים טל'; 03-5010605 נייד: 08-6595447 ובאתר קו לחינוך באינטרנט בכתובת; <http://www.kav-lahinuch.co.il> במדור דפי חינוך בסיווג שרותי הפקות ואומנים.

ביטוי, ומקנה רוגע והנאה. לפרטים; אליהו דניאל 054-5768630 ובאתר קו לחינוך באינטרנט בכתובת; <http://www.kav-lahinuch.co.il> במדור דפי חינוך בסיווג שרותי הפקות ואומנים.

■ כוכב קטן בבתי"ס -

כוכב קטן עוסקת בשיפור תזות בתי"ס ומוסדות החינוך בארץ, והקמת סביבות למידה ועזרי תצוגה ייחודיים. העבודה מתבצעת בשיתוף פעולה הדוק עם צוות ביה"ס בכל השלבים; החל מפיתוח הרעיון, דרך תכנון החלל, הריהוט והעזרים הנלווים, ועד ליצור פרטי הנגרות הפיסול והגרפיקה בבית המלאכה של החברה והתקנתם באתר. בחברה מאמינים, כי מראה ביה"ס משקף את הערכים והמטרות החינוכיות של המוסד: למשל, הכניסה לביה"ס חייבת להיות מכובדת, ועבודות התלמידים במסדרון צריכות להיות מוצגות במסגרת ראויה, עם תשתית קבועה, עמידה

מוזיקה

חינוך התיישבותי

■ **בי"ס ירוק** – בי"ס מבואות הנגב, שבמועצה האזורית בני שמעון, קיבל החודש הסמכה כבי"ס ירוק. ועדת היגוי של המשרד לאיכות הסביבה, שהעניקה לביה"ס את ההסמכה, התרשמה מהעבודה החינוכית-סביבתית שמתבצעת בביה"ס ומהמחויבות של הצוות והתלמידים לשמירה על הסביבה. בתוכנית הלימודים של כל שכבות הגיל בביה"ס משולבים תכנים בנושא איכות הסביבה. כמו כן משתתף ביה"ס, ביחד עם בי"ס ברהט, בפרויקט לשיקום האתר ההיסטורי "משטרת הרוכבים". בביה"ס גם מתקיימים פרויקטים לאיסוף מי גשמים, מיחזור וחסכון בחשמל.

מחוז צפון

■ **לקדם** – ביום עיון לאנשי חינוך במגזר הבדואי, שהתקיים בשבוע שעבר בצורת עילית, אמרה מנהלת המחוז, ד"ר אורנה שמחון, כי מחוז צפון יעשה כל שניתן על מנת לקדם את מערכת החינוך במגזר הבדואי. "עכשיו, הוסיפה שמחון, הכדור בידי המחנכים, המורים, התלמידים וגם ההורים, ואני בהחלט מאמינה בכך".

נושא יום העיון היה "תחקיר והפקת לקחים כתהליך מובנה בארגון לומד". ביום העיון נשאו דברים; המשנה למנכ"ל משה"ח, ד"ר איציק תומר, יו"ר ראשי הרשויות הבדואיות בצפון, יאסר טבאש, והממונה על המגזר הבדואי במשה"ח, ד"ר מוחמד אלהייב. באירוע השתתפו כ-100 מנהלי בתי"ס, ראשי רשויות בדואיות, מנהלי מחלקות חינוך, מפקחים כוללים ומקצועיים של מוסדות החינוך במגזר הבדואי ומדריכים. במערכת החינוך בצפון לומדים כ-20 אלף תלמידים בדואים בגילאי גן ועד י"ב.

■ **פעילים מצטיינים** – ל-54 תלמידים מכיתות י'-י"ב בצפון, הוענק בשבוע שעבר אות הפעיל המצטיין המחוזי. טקס קבלת האות התקיים בביה"ס לקציני ים בעכו. התלמידים קיבלו את האות ותעודות הוקרה על הצטיינות חברתית ותרומה לקהילה על פעילותם במועצות תלמידים, תנועות נוער, מחויבות אישית, כמדריכים צעירים ועוד. בין מקבלי התעודות; 41 תלמידים מהמגזר היהודי, 10 מהמגזר הבדואי ו-3 מהמגזר הדרוזי.

■ **יצאו** – 6 תלמידים מבי"ס מפתן בטמרה ומנהל ביה"ס, סאלח טאהא, יצאו בשבוע שעבר לביקור בטורקיה. התלמידים זכו בביקור כפרס על הצטיינותם בתוכנית IMAGINE של אמנסטי ומשה"ח. בתוכנית נחשפו התלמידים

לנושאי זכויות האדם וזכויות הילד ששולבו במחול ובמוסיקה. במסגרת התוכנית התקיימה לאחרונה תחרות ארצית שבה זכו התלמידים מטמרה.

מחוז חיפה

■ **מונתה** – אילנה זגול מונתה בשבוע שעבר למנהלת החטיבה העליונה של ביה"ס הריאלי בבית בירם. זגול נבחרה פה אחד ע"י ועדת המכרזים של ביה"ס. זגול היא בוגרת הריאלי, בעלת תואר ראשון בעבודה סוציאלית, תואר שני מהחוג לחינוך באוניברסיטת חיפה, והסמכה להוראת מתמטיקה. משנת 2004 – משמשת זגול כמנהלת החטיבה התיכונית של ביה"ס באחוזה. זגול תחליף בתפקיד את מאיר גור, שביקש לסיים את תפקידו בסוף שנת הלימודים הנוכחית.

מחוז ירושלים

■ **מצטיינים** – מחוז ירושלים בחר לאחרונה את מוסדות החינוך המצטיינים שלו לשנת תשס"ז. בתחום "קידום האקלים המיטבי" נבחרו; תיכון ברנקו וייס בבית שמש, הישיבה התיכונית בני עקיבא במודיעין, חטיבת הביניים היובל במבשרת ציון, ביה"ס היסודי הר-טוב וגן רקפת במודיעין. בתחום "קידום הישגים לימודיים" נבחרו; ביה"ס היסודי מגדים במעלה אדומים, ביה"ס היסודי ממלכת-דתי שילה בנים בשילה, גן ממלכת-דתי אדיר במודיעין וגן חופית במעלה אדומים. בתחום "הטמעת תרבות הערכה במוסד חינוכי" נבחרו; ביה"ס היסודי רעים במודיעין וביה"ס היסודי תומר רחל במעלה אדומים.

מחוז מרכז

■ **לזכרה** – מחוז מרכז ערך בראשית השבוע ערב "התעמלות תנועה ומחול". ערב זה מתקיים מדי שנה והוא מוקדש לזכרה של דליה מעוז, שהייתה מנהלת המחוז בשנים '87-'94. למעוז הייתה חיבה לתחומי החינוך הגופני והמחול, והיא תרמה לטיפוחם במוסדות החינוך במחוז. השנה התקיים האירוע בהיכל הספורט שבקרית החינוך בנס ציונה. הערב כלל עשרה מופעים של להקות התעמלות, תנועה ומחול מביה"ס במחוז ושני מופעים של תלמידים מהרשות המארחת. באירוע השתתפו, מנהלת מחוז המרכז, ד"ר סולי נתן, מפמ"ר החינוך הגופני, אברהם זוכמן, ראש עיריית נס ציונה, יוסי שבו, מפקחי החינוך הגופני במחוז, משפחתה של מעוז, מנהלים,

מחוז תל אביב

■ **תרמו לשכונה** – עיריית תל אביב העניקה בשבוע שעבר את אות החינוך והקהילה לבני נוער מתנדבים ולאנשי חינוך ושירותים חברתיים, על תרומתם לשכונת התקווה ולתושביה. הטקס נערך זו השנה השמינית במרכז "בית דני" בשכונת התקווה, במעמד ראש העיר, רון חולדאי.

בתחום החינוך קיבלה את האות מנהלת אגף החינוך בעיריית תל-אביב, חני ברודרסון. מנהלת אגף החינוך זכתה להוקרה על תרומתה המקצועית לקידום מערכת החינוך בשכונה ועל שיתוף הפעולה ההדוק שלה עם התושבים. אות הצטיינות הוענק גם למורים מבתי"ס; מודיעים, עמיאל, הירדן, ראשית, עירוני ט' ומפתן אלון, שבהם לומדים תלמידי השכונה. אות הוקרה לנוער מתנדב הוענק לתלמידי תיכון עירוני ט', המשתתפים בפרויקט מחויבות אישית ומדריכים צעירים בבית דני.

■ **תמיכה ויעוץ** – עמותת "קשר", מטח ועיריית תל אביב השיקו לאחרונה סניף חדש של העמותה בתל אביב. עמותת קשר מעניקה שירותי מידע, תמיכה ויעוץ להורים של ילדים בעלי צרכים מיוחדים ולמורים העובדים עימם. שירותי העמותה ניתנים בשיתוף עם רשויות מקומיות, גופים ממשלתיים וארגונים העוסקים בחינוך מיוחד. המרכז החדש נמצא בבניין מטח ברח' קלאוזנר ברמת-אביב. עמותת קשר ומטח מקיימים שיתופי פעולה מגוונים, וביניהם אתר האינטרנט "מקום מיוחד", המיועד להורים ולמשפחות של ילדים עם צרכים מיוחדים. כתובת האתר; www.makom-m.cet.ac.il

מחוז דרום

■ **התנדבות** – למעלה מ-3,500 בני נוער באשקלון השתתפו השנה בפרויקט עמ"ן – עיר מתנדבת נוער. על כך מדוח מידעון העירייה, שיצא לאור בסוף החודש שעבר. במסגרת התוכנית, המתקיימת בשיתוף עם ארגון הג'וינט, משולבים בני הנוער במגוון תחומי התנדבות בעיר ובהם; חונכות אישית וחברתית, ליצני מצווה בבית החולים, נוער ירוק למען איכות הסביבה, נוער מפעיל חוגים במתנ"סים, הוראת תקשורת ומחשבים לתלמידי החינוך המיוחד ועוד. עוד מציינ המידעון, כי בשל ההיענות הגבוהה של בני הנוער בעיר להתנדב, הוקמה לאחרונה קבוצת חממה ליזמות התנדבותית, שמטרתה לזהות צרכים עירוניים וליצור עבורם פרויקטים התנדבותיים ואטרקטיביים לבני הנוער.